

Aan: Versterkingsoverleg Groningen
Van: Henk Mulder, ambtelijk trekker werkgroep governance
Datum: 30 oktober 2019
Onderwerp: Tijdelijke wet Groningen - onderdeel versterking

Inleiding

Begin september jl. ontvingen we van EZK de conceptwettekst van de wet versterken en de concepttoelichting daarop. Het betreft een wijzigingswet van de [Tijdelijke wet Groningen](#) die nu aan de Kamer voorligt. Over het voorstel is de afgelopen periode ambtelijk overleg gevoerd, waarbij aangepaste versies zijn ontvangen. Op maandag 28 oktober jl. ontvingen we de laatste conceptversie van EZK. Aangegeven is dat de internetconsultatie komende maandag start. EZK verneemt graag of voorliggende teksten op een positief, ambtelijk advies richting de bestuurders kunnen rekenen. Ten opzichte van het eerste concept is een aantal zaken aangepast. Middels deze notitie schetsen wij de betreffende aanpassingen.

Bevoegdheidsverdeling

Voor wat betreft de bevoegdheidsverdeling zijn de belangrijkste wijzigingen de volgende:

- In het wetsvoorstel is nu opgenomen dat het Adviescollege Veiligheid Groningen bij de voorbereiding van diens adviezen de colleges van gemeenten en SodM raadpleegt over uitvoerbaarheid en doeltreffendheid van de adviezen in de praktijk. In advies moet het adviescollege vervolgens aandacht besteden aan deze reacties.
- Niet langer is opgenomen dat MBZK de capaciteit vaststelt.
- Expliciet is nu aangegeven dat de gemeente in het programma van aanpak de uitvoeringskaders voor de versterking binnen de gemeente vaststelt.
- In het wetsvoorstel is aangegeven dat BZK *conform* het plan van aanpak uitvoert, was *met inachtneming*.
- De afweging en inplanning voor opname op verzoek lag bij BZK. Dit is uit de wetstekst gehaald en in de memorie van toelichting toegevoegd. Waarbij de afweging al dan niet urgentie is. Deze afweging ligt bij BZK.
- Voor het vaststellen van het programma van aanpak is niet langer een termijn gesteld (was 3 maanden).
- In het huidige voorstel is geregeld dat het SodM gevraagd en ongevraagd adviezen kan geven aan MBZK. NB: de adviesrelatie t.a.v. MEZK is al in Mijnbouwwet geregeld.
- In het midden is gelaten welke minister, MEZK of MBZK, kaders vaststelt (vaststellen en actualisatie risicoprofiel en regels over de wijze waarop wordt vastgesteld of wordt voldaan aan de veiligheidsnorm en de noodzakelijke maatregelen).

Een aantal hoofdpunten uitgelicht:

➤ Kaderstelling

In het Besluit versterking gebouwen Groningen is bepaald dat het werkplan van de TCV jaarlijks ter vaststelling wordt voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG). Het werkplan bevat een jaarplanning van de werkzaamheden en de werkwijze van de commissie. De werkwijze gaat in op de wijze waarop risicoprofielen of normbesluiten worden vastgesteld. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de criteria voor het aanpassen van de risicoprofielen (het verrijken van de HRA) of de procedure voor het vaststellen van een maatregelpakket of typologie.

Eerste concept: De regio of het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) heeft volgens het wetsvoorstel geen rol meer bij het vaststellen van deze kaders. Dat doet de MEZK na advies van het adviescollege.

Huidige versie: In de wettekst is nu bepaald dat de gemeenteraad de uitvoeringskaders vaststelt via het programma van aanpak. De regio heeft een rol bij het vaststellen van de veiligheidskaders doordat het adviescollege de colleges raadpleegt en aandacht geeft aan deze raadpleging in het advies.

Advies: De formulering zit zeer dicht bij de beleidsregel. Het adviescollege stelt geen normbesluiten meer vast. Dat doet BZK. De uitvoeringskaders worden vastgesteld door de gemeenten. Het advies is om dit derhalve niet als breekpunt te zien voor het in consultatie brengen van het wetsvoorstel.

➤ **Opdrachtgeverschap gemeenten**

Een ander uitgangspunt bij de beleidsregel was dat de regionale overheden verantwoordelijk zijn voor planning en aansturing van de uitvoering. Zij stellen de lokale plannen van aanpak op en zijn opdrachtgever van de uitvoeringsorganisatie. De besluiten van de onafhankelijke commissie zouden voldoende ruimte voor lokale bestuurders laten om de versterkingsopgave in de lokale situatie in te passen en koppelkansen te benutten.

Eerste concept: Het opdrachtgeverschap voor gemeenten is ingeperkt. Het hebben van een bevoegdheid impliceert dat je er iets over te zeggen hebt. Maar de gemeenteraad die de planning vaststelt, gaat niet over de capaciteit, en het college dat de versterkingsbesluiten neemt, heeft geen invloed op normen en is ook eigenlijk niet verantwoordelijk voor de versterking. Dat is de minister van EZK op grond van de Mijnbouwwet.

Huidige versie: Zoals hiervoor is aangegeven stellen gemeenten de uitvoeringskaders vast. De gemeenten stellen de meerjarige planning voor opnemen en beoordelen en uitvoering van de maatregelen vast en BZK geeft binnen 6 weken, na een verzoek, van de gemeenteraad een oordeel over de uitvoerbaarheid van het ontwerp van het programma van aanpak. Indien de programma's van aanpak van alle gemeenten gezamenlijk niet uitvoerbaar zijn binnen de beschikbare capaciteit, stelt BZK na overleg met de colleges een programma van aanpak vast voor alle betrokken gemeenten.

Advies: Met de huidige invulling van het opdrachtgeverschap zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de planning en aansturing van de uitvoering. De huidige formulering lijkt erop te wijzen dat er voldoende ruimte is voor de lokale bestuurders om de versterkingsopgave in de lokale situatie in te passen. Dit geldt niet voor het vaststellen van het programma van aanpak door BZK wanneer de gezamenlijke plannen niet binnen de beschikbare capaciteit passen. Dit is een discussiepunt met BZK.

Bespreekpunt: Kan het punt van eventuele vaststelling door BZK meegenomen worden in de consultatie of dient dit vooraf bestuurlijk opgenomen te worden?

➤ **Normbesluit**

In de huidige beleidsregel is aangegeven dat een normbesluit de volgende inhoud heeft:

- a. de soort maatregelen die noodzakelijk zijn om aan de veiligheidsnorm te voldoen;
- b. een indicatie van het benodigde budget voor de maatregelen;
- c. een termijn, in jaarschijven, waarbinnen het gebouw aan de veiligheidsnorm zal voldoen.

Eerste concept: In het wetsvoorstel is alleen aangegeven dat het normbesluit (van MBZK) aangeeft welke soort maatregelen noodzakelijk is voor de versterking. Elke andere maatregel komt voor rekening van de eigenaar of college.

Huidige versie: In de wettekst staat nu: 'Indien een eigenaar of een college kiest voor maatregelen om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen met extra kosten ten opzichte van de maatregelen in het normbesluit, wordt in het versterkingsbesluit de voorwaarde opgenomen dat de dekking van de extra kosten voor deze maatregelen voor rekening van de eigenaar respectievelijk het college komen.'

Advies: Het gaat hier om de formulering van extra kosten. Bedoeld wordt dat er geen luxere maatregelen dan voorgesteld in rekening worden gebracht. Ons advies is om hier in de internetconsultatie nader op in te gaan en te amenderen op de formulering.

➤ **Uitvoering**

Eerste concept: De gemeente moet een allesomvattend versterkingsbesluit nemen. Het versterkingsbesluit omvat alle vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen of welk besluit ook die vereist zijn voor de uitvoering van het versterkingsbesluit. Omdat het versterkingsbesluit allesomvattend is, betekent dit ook dat de kring van derden die bezwaar kan maken tegen het versterkingsbesluit groot is.

Verder is geregeld dat er een gedoogplicht geldt voor naburige percelen. Buren bv moeten versterkingsmaatregelen gedogen en kunnen recht hebben op een schadevergoeding. Omdat het college het versterkingsbesluit neemt, betekent het ook dat het college de schadevergoeding betaalt.

Huidige versie: Ten aanzien van het eerste concept zijn hierop geen noemenswaardige wijzigingen doorgevoerd. De MBZK kan ten behoeve van de voorbereiding van het normbesluit en de uitvoering van de maatregelen uit het versterkingsbesluit personen aanwijzen die bevoegd zijn een woning (al dan niet met benodigde apparatuur) binnen te treden.

Advies: Een bespreekpunt is de uitvoerbaarheid van het alomvattende versterkingsbesluit. Hierop kunnen we in de internetconsultatie ingaan.

➤ **Onafhankelijke toets**

Een belangrijk uitgangspunt bij het [Besluit versterking gebouwen](#) (de beleidsregel) was dat de MEZK het oordeel of een individueel gebouw aan de veiligheid voldoet op afstand van bestuurlijke partijen belegt bij een onafhankelijke commissie van deskundigen.

In het wetsvoorstel is dit een bevoegdheid van MBZK: de minister van BZK neemt het normbesluit. Het onafhankelijke adviescollege adviseert over de algemene regels, de kaders en heeft geen rol bij de toetsing in individuele gevallen.

Advies: We hebben als regio gevraagd om een zo klein mogelijke onafhankelijke commissie. Door het normbesluit bij MBZK neer te leggen, wordt aan deze wens voldaan.

Algemeen advies:

Ons inziens zijn er een behoorlijk aantal hoofdpunten geformuleerd naar wens van de regio. We adviseren daarom om de formele consultatie in te gaan.

Hierop hebben we twee nadere voorstellen:

- Hoewel op een heel aantal punten tegemoet is gekomen aan de regio, zijn er ook punten die we graag anders willen zien. We stellen daarom voor niet met de aanduiding te werken dat de consultatie met instemming of afstemming van de regio is.

- Met name op het punt van de rol van de gemeenten als opdrachtgever en de bevoegdheid tot het nemen van een versterkingsbesluit lijkt het goed om op korte termijn een parallel traject op te starten met BZK en de NCG om de verschillende rollen in gemeenschappelijkheid nader uit te werken. Ambtelijk is met BZK en NCG afgesproken dat met regionaal bestuurlijke instemming dit traject gestart kan worden.